

คำแปลเอกสาร

“Report on the National Council for Peace and Order (NCPO) and the Interim Government (May – October, 2014)”

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานต่อ

คณะกรรมการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ICC-SCA)

เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

รายงานเรื่องคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลชั่วคราว (พฤษภาคม – ตุลาคม ๒๕๕๗)

ความเป็นมา

ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ ได้มีการชุมนุมมวลชนที่ก่อตั้งโดยกลุ่มบุคคลที่เรียกตนเองเป็นผู้ประท้วงต่อต้านรัฐบาล โดยมีจุดประสงค์ที่จะยุติสิ่งที่เรียกว่า “ระบอบทักษิณ” ต่อมา หลังจากปรากฏกลุ่มต่อต้านรัฐบาลขึ้นมากมายหลายกลุ่ม รัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติความมั่นคงเมื่อ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ ขณะที่กลุ่มผู้ต่อต้านรัฐบาลได้มีการจัดตั้งแยกกันเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ “เครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย” (ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๖) กลุ่มสันติอโศก และกลุ่มที่นำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งต่อมาได้กลายมาเป็น “คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” (กปปส.) จุดพลิกผันของเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมได้เข้าสู่รัฐสภาและผ่านการพิจารณาทั้ง ๓ วาระภายในคืนเดียว โดยเสร็จสิ้นการประชุมในเช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อ ๔ นาฬิกาของวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ การเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลได้ลุกลามจนรัฐบาลต้องประกาศพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉินในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๗ หลังจากการประท้วงผ่านไป ๙ เดือน ประเทศไทยและสังคมไทยตกอยู่ในความระส่ำระสาย ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนถึงทางตันทางการเมือง กองทัพจึงได้ก้าวเข้ามา “ยุติความขัดแย้ง และคืนความสุขให้กับประชาชน” โดยการประกาศกฏอัยการศึกในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม และกระทำรัฐประหารในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ติดตามตรวจสอบการชุมนุมในหลายแห่งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และกำลังจัดทำรายงานฉบับต่างๆ ในเหตุการณ์นี้ (สิงหาคม ๒๕๕๖ – พฤษภาคม ๒๕๕๗)

กฎอัยการศึก ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

หลังจากที่กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (กอ.รส.) ที่มี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้อำนวยการ ได้ประกาศกฎอัยการศึกเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ดังกล่าวโดยได้ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในทันทีเพื่อออกแถลงการณ์ทักท้วงการออกกฎอัยการศึกเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ แถลงการณ์ฉบับนี้เน้นที่การส่งมอบและสานต่อหน้าที่ของข้าราชการที่มีอำนาจภายใต้กฎอัยการศึกว่า ข้าราชการจะต้องเคารพในหลักสิทธิมนุษยชนและละเว้นหรือไม่ยินยอมกระทำการใดที่จะละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ทั่วราชอาณาจักร)

รัฐประหาร ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ได้โค่นล้มรัฐบาลพรรคเพื่อไทยลง จุดประสงค์หลักของการรัฐประหารคือ การใช้กฎอัยการศึกในการยุติการชุมนุมประท้วงทั้งหมดและนำประเทศกลับสู่ความเป็นระเบียบ โดยจะมีการจัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวขึ้นตามกำหนดเวลาของการดำเนินการปฏิรูปและการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เมื่อรัฐธรรมนูญเสร็จสมบูรณ์ก็จะมีการเลือกตั้ง ในวันถัดจากการรัฐประหาร คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่ง ๓ ฉบับเรียกตัวบุคคลต่างๆ เข้ามารายงานตัวที่ศูนย์ปฏิบัติการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติใน กรุงเทพฯ บุคคลที่ถูกเรียกตัวตามคำสั่งทั้ง ๓ ฉบับนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นอดีตรัฐมนตรีและผู้มีสายสัมพันธ์กับพรรคเพื่อไทย และยังมีคำสั่งเรียกตัวบุคคลอีกหลายฉบับตามมาทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ผู้สนับสนุนทักษิณในต่างจังหวัดได้ถูกเรียกให้มารายงานตัวที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ในแต่ละภาคหรือจังหวัดที่อยู่ใกล้ภูมิลำเนาพวกเขา ภายในหนึ่งสัปดาห์หลังการรัฐประหารยังมีประกาศอื่นๆ อีกหลายฉบับให้ ยุบคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง สั่งการโยกย้ายข้าราชการระดับสูง ห้ามการชุมนุมของประชาชน และควบคุมสื่อมวลชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เรียกประชุมวาระพิเศษโดยทันที โดยมีมติและประกาศว่าการล้มรัฐบาลโดยใช้กำลังทหารเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังได้แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคาดว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน การประกาศกฎอัยการศึกโดย กอ.รส. และการเข้าควบคุมอำนาจรัฐบาลโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะเป็นเพียงเพื่อการสลายหรือกำจัดข้อขัดแย้งโดยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและการสูญเสียชีวิตของประชาชน

การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจแสดงได้ตามลำดับเวลาดังนี้

๑. วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีหนังสือกลับไปยังคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ โดยย้ำว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอยืนยันหนักแน่นต่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สถานการณ์ปัจจุบันไม่ได้หมายความว่าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติจะสามารถละเลยต่อหลักการที่สำคัญทั้งหมดและยกเลิกระบบต่างๆ ที่มีอยู่ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหลักสิทธิมนุษยชนได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือถึง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ตามหนังสือ กสม. เลขที่ สม. ๐๐๐๔/๒๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เรื่อง การปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน ระบุว่าจากการดำเนินการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในหลายกรณีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ควรจะดำเนินการโดยยึดตามกลไกสิทธิมนุษยชนต่างๆ ที่มีอยู่ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงขอเตือนว่า การที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะดำเนินการใดๆ ต้องระลึกไว้เสมอว่า อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการออกคำสั่งหรือประกาศใดๆ ที่อาจกระทบต่อสิทธิมนุษยชนแล้ว จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและต้องดำเนินการตามความเหมาะสมและเท่าที่จำเป็น โดยเฉพาะในกรณีการห้ามที่จำกัดสิทธิในชีวิตและความมั่นคงทางกายภาพ การเตรียมการสำคัญๆ จะต้องหลีกเลี่ยงความรุนแรง การทรมาน และการกระทำที่ผิดมนุษยหรือลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อบุคคลที่ถูกควบคุมตัว ในทุกกรณี ผู้ที่ถูกควบคุมตัวหรือถูกเรียกตัวต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ควรประกาศชื่อพวกเขาต่อสาธารณะ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รับการเรียกร้องให้นำหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนมาบังคับใช้ หลักการดังกล่าวข้างต้น จะช่วยการขับเคลื่อนและกระตุ้นให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม และกระตุ้นประชาคมนานาชาติให้เกิดความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการบริหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการควบคุมสถานการณ์ด้วยความเคารพต่อหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

๒. วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ประชุมร่วมกับสมาชิกภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แสดงความกังวลต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่อาจเกิดขึ้นได้จากเจ้าหน้าที่ทหารที่ปฏิบัติตามคำสั่งต่างๆ และยิ่งกังวลต่อความปลอดภัยของบุคคลที่ถูกเรียกตัวและถูกควบคุมอยู่ตามสถานกักกันต่างๆ ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แจ้งต่อสมาชิกภาคประชาสังคมว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือลับถึงคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อแจ้งให้ทราบถึงความกังวลของ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว อย่างไรก็ตาม ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังได้ยืนยันว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง และยินดีอย่างยิ่งที่จะร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคประชาสังคม ภายหลังการสนทนาแลกเปลี่ยนความเห็น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับการขอร้องอย่างเป็นทางการจากศูนย์ความร่วมมือในการเฝ้าระวังความรุนแรงไทย ในสังกัดศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกร้องให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติติดตามสถานการณ์การกักกันบุคคลตลอดจนถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยทางศูนย์ฯ จะให้การสนับสนุน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือ

๓. วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ส่งผู้แทน คือ พลโทกัมปนาท รุดดิษฐ์ มาประชุมร่วมกับประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จนได้ข้อตกลงว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด บุคคลที่กำลังถูกเรียกตัวและถูกควบคุมตัว จะได้รับการปล่อยตัวภายใน ๗ วัน ตามที่ระบุในกฎอัยการศึก และถ้าหากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับภาคประชาสังคมมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบุคคลที่หายไปโดยเป็นการเฉพาะราย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจขอให้ชี้แจงได้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ตอบรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในทันทีด้วยการเปิดรับฟังข้อห่วงใยและข้อเสนอแนะต่างๆ จากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและยอมรับบทบาทคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในกลไกการเฝ้าระวังการดำเนินการและการใช้อำนาจต่างๆ ของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติภายใต้หลักการความเป็นอิสระ

๔. วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบข้อกล่าวหาหรือข้อสงสัยต่อการกระทำของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงเหตุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าควบคุมอำนาจของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (มี นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธาน) ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น โดยการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลและคำบอกเล่าจากผู้เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการดังกล่าวได้ประชุมร่วมกับศูนย์ความร่วมมือในการเฝ้าระวังความรุนแรงไทย ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ และระบุรายชื่อบุคคลผู้ถูกเรียกตัวที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติจะต้องชี้แจง ผลจากการร้องเรียนดังกล่าว ได้มีการตกลงกันว่า คณะกรรมการ

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะสามารถเยี่ยมเยียนบุคคลที่ถูกเรียกตัวโดยคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้ตาม คำร้องเรียนและข้อเรียกร้องของญาติๆ

การตรวจสอบและติดตามสถานการณ์

การตรวจสอบเหล่านี้ครอบคลุมถึงข้อกล่าวหาว่าการละเมิดที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการใช้อำนาจของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือโดยข้าราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายการศึก คำให้การที่คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเกี่ยวกับการควบคุมอำนาจโดยรัฐบาลและการกระทำของคณะกรรมการรักษาความสงบ แห่งชาติซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

(๑) ดังที่ได้กล่าวในย่อหน้าก่อนแล้วว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือถึงหัวหน้า คณะรักษาความสงบ เลขที่ สม. ๐๐๐๔/๒๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เรื่อง การปฏิบัติตามหลัก สิทธิมนุษยชน

จากหนังสือที่กล่าวถึงข้างต้น คสช.ได้ออกหนังสือจากสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรักษาความสงบ แห่งชาติ เลขที่ กสช. (สธ) ๒.๑/๑๐๑ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ แจ้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกหนังสือเวียนแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้ รับทราบข้อเสนอนี้ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสนธิสัญญาระหว่าง ประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้แล้ว

(๒) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แสดงความห่วงใยต่อกรณีที่คณะกรรมการรักษาความสงบ แห่งชาติได้มีคำสั่งเรียกบุคคลต่างๆ และควบคุมตัวไว้ตามคำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักงาน กสม. ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการตรวจเยี่ยมบุคคลที่ถูกกักตัวไว้ภายใต้ กฎอัยการศึก เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ถูกควบคุมตัวและเฝ้าระวังสังเกตการณ์การปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่และสถานที่ควบคุมตัว คณะทำงานได้ประสานงานกับคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติในการ ตรวจเยี่ยมบุคคลและสถานที่ควบคุมตัวต่างๆ รวม ๔ ครั้ง ดังนี้

การตรวจเยี่ยมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคคลในคณะทำงานได้เข้าตรวจเยี่ยมกลุ่มบุคคลที่ถูกกักกันตามกฎหมายการศึก เริ่มจากการเข้าพบพลโทกัมปนาท รุดดิษฐ์ ผู้อำนวยการศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป (ศปป.) กองทัพบก เพื่อประเมินผลว่าการปฏิบัติในสถานที่กักกันมีการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างไร รวมถึงบุคคลที่ถูกกักกันและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแล ผู้อำนวยการ ศปป. ได้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะ ให้ความร่วมมือและมอบให้กับเจ้ากรมกิจการพลเรือนเป็นผู้ประสานงาน

การตรวจเยี่ยมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ คณะทำงาน นำโดย นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ตรวจเยี่ยมบุคคลที่ถูกกักกัน ณ สถานที่กักกันในค่ายทหารแห่งหนึ่ง พร้อมด้วยผู้แทนจากกระทรวงการต่างประเทศเข้าร่วมสังเกตการณ์ จากการตรวจเยี่ยมดังกล่าว พร้อมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมตัวเป็นผู้นำไป คณะทำงานได้พบและสัมภาษณ์ผู้ถูกควบคุมตัว ๓ ราย ซึ่งยืนยันว่าได้รับการปฏิบัติตามหลักมนุษยธรรม ปราศจากการทรมานหรือละเมิดสิทธิมนุษยชนใดๆ คณะทำงานยังได้ตรวจเยี่ยมและสังเกตการณ์สถานที่กักกันซึ่งเป็นบ้านพักนายทหารที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมและมีสุขอนามัยที่ดี ขณะที่นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ตรวจเยี่ยมบุคคลที่ถูกกักกันในเรือนจำกรุงเทพฯ

การตรวจเยี่ยมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มอบหมายให้นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์ ประธานคณะทำงาน เข้าร่วมการตรวจเยี่ยม นางสาวกริชสุดา คุณะแสน

การตรวจเยี่ยมครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ คณะทำงาน นำโดย นายชรรค์ชัย คงเสน่ห์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ไปตรวจเยี่ยมบุคคลที่ถูกกักกันที่ค่ายทหาร ๒ แห่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดราชบุรี

นอกเหนือจากการตรวจเยี่ยมสถานที่กักกันต่างๆ แล้ว คณะอนุกรรมการฯ ยังได้สัมภาษณ์ผู้ที่กำลังถูกเรียกตัวและได้รับการปล่อยตัวแล้วเป็นรายบุคคล ทั้งหมดต่างยืนยันว่าพวกเขาได้รับการปฏิบัติอย่างดีและไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างการกักกัน การสัมภาษณ์อาจสรุปย่อได้ดังนี้

วันที่	ชื่อ	ตำแหน่ง
๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗	แทนคุณ จิตต์อิสระ	อดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗	วิชาญ มินชัยนันท์	อดีตสมาชิกพรรคเพื่อไทย
๕ สิงหาคม ๒๕๕๗	ประวิทย์ โรจนพฤกษ์	สื่อมวลชน เดอะเนชั่นกรุ๊ป
เฟซบุ๊กส่วนตัว	ธิดา ถาวรเศรษฐ์	ประธาน นปช.
บทสัมภาษณ์ สำนักข่าวอิศรา	เสรี วงศ์มณฑา	อดีตสมาชิก กปปส.

โรดแมปของคณะรักษาความสงบแห่งชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศโรดแมปเพื่อนำสันติสุขคืนสู่ประเทศ โดยแบ่งเป็น ๓ ระยะ และกำหนดการบรรลุเป้าหมายไว้โดยย่อ ดังนี้

ระยะที่หนึ่ง (พฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๕๗) ขั้นตอนการเตรียมการโดยคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ในระยะนี้ซึ่งจะจบสิ้นใน ๑ - ๒ เดือน คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะยังใช้กฎอัยการศึกเพื่อความเรียบร้อยของบ้านเมือง คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศและคำสั่งหลายฉบับที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและเพื่อให้การดำเนินการตามอำนาจได้บรรลุผล คณะรักษาความสงบแห่งชาติยังได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์ ๙ แผน และนโยบายปฏิรูป ๑๑ ประการ ขั้นตอนนี้จะยุติภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ รัฐธรรมนูญชั่วคราวกำหนดเค้าโครงกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดการจัดตั้งสภานิติบัญญัติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวมทั้งระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ระยะที่หนึ่งได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

ระยะที่สอง (กรกฎาคม ๒๕๕๗ – ตุลาคม ๒๕๕๘) การจัดตั้งสภานิติบัญญัติและรัฐบาลชั่วคราว รวมทั้งการร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสมบูรณ์

การดำเนินการที่เสร็จสิ้นแล้วในระยะที่สอง ได้แก่

๑. ได้มีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และลงในราชกิจจานุเบกษาในวันเดียวกัน ได้มีการประกาศรายชื่อเพิ่มเติมและพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม และอีกชุดหนึ่งประกาศเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน และลงราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๗ ส่วนรายชื่อประธานและรองประธานสภาได้มีการประกาศและลงราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๗

๒. หลังจากประธานสภานิติบัญญัติได้รับอำนาจหน้าที่แล้ว พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งประกาศรายชื่อรัฐมนตรี ๓๒ คนในวันที่ ๓๐ สิงหาคม และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๗

๓. ได้มีการประกาศรายชื่อสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ และลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาฉบับวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ซึ่งมีการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาอีกสองคน

โรดแมประยะที่สองยังอยู่ระหว่างดำเนินการ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติยืนยันว่า ประชาชนยอมรับกฎอัยการศึกเพราะเหตุผลด้านความมั่นคง สิทธิในการชุมนุมและเสรีภาพในการแสดงออกยังคงได้รับการปฏิเสธแม้ว่าจะถูกวิจารณ์จากสาธารณะ

อย่างหนัก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยืนยันว่าการประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของประชาชน หากคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลชั่วคราวยังตัดสินใจที่จะประกาศใช้กฎอัยการศึกต่อไป จะต้องมีเหตุผลที่ยืนยันต่อสาธารณะได้ว่ากฎอัยการศึกลี้ภัยการศึกษานี้ยังสำคัญและจำเป็น ส่วนเสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิในการชุมนุมนั้น จำเป็นต้องละไว้ชั่วคราวเพื่อรักษาความสงบและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง

ในขณะเดียวกัน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเครือข่ายภาคประชาสังคมยังคงเฝ้าติดตามสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไป องค์กรภาคประชาสังคมได้ตีพิมพ์แถลงการณ์เรียกร้องให้ยกเลิกกฎอัยการศึกซึ่งจะทำให้ได้รับเสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิในการชุมนุมตามมา

ระยะที่สาม (ภายหลังเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘): การเตรียมการเลือกตั้ง

ยังไม่ถึงกำหนดของโรดแมประยะนี้

บทสรุป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอสรุปว่าระหว่างโรดแมประยะที่หนึ่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ กสม. ได้ทำหน้าที่ในการปกป้องสิทธิมนุษยชน ไปพร้อมกับการพิจารณาถึงผลประโยชน์ของสาธารณะว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการปฏิบัติหน้าที่ด้วย นอกจากนี้ งานของ กสม. ได้ดำเนินการตามหลักมาตรฐานสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กสม. ได้ทุ่มเทความพยายามที่จะดำเนินงานด้วยการเปิดใจยอมรับเสียงสะท้อน กสม. ขอสัญญาด้วยความมุ่งมั่นว่าจะยังคงทำงานต่อเครือข่ายประชาชนที่เข้มแข็ง และทำงานใกล้ชิดกับผู้มีส่วนร่วมสำคัญในทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุผลสูงสุดในการสร้างสังคมที่เข้มแข็งด้วยการจัดตั้ง “วัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน”

ในขณะที่เขียนรายงานนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติยืนยันว่า ประชาชนยังคงยอมรับกฎอัยการศึกด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง สิทธิในการชุมนุมและเสรีภาพในการแสดงออกยังคงได้รับการปฏิเสธแม้ว่าจะถูกวิจารณ์จากสาธารณะอย่างหนัก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยืนยันว่าการประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของประชาชน หากคณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลชั่วคราวยังตัดสินใจที่จะประกาศใช้กฎอัยการศึกต่อไป จะต้องมีเหตุผลที่ยืนยันต่อสาธารณะได้ว่ากฎอัยการศึกลี้ภัยการศึกษานี้ยังสำคัญและจำเป็น และเสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิในการชุมนุม นั้น จำเป็นต้องละไว้ชั่วคราวเพื่อรักษาความสงบและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๕๗